

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.003.03.2021

plk Krzysztof Pietraszko
Komendant
109 Szpitala Wojskowego z Przychodnią
Samodzielnego Publicznego
Zakładu Opieki Zdrowotnej w Szczecinie
ul. Piotra Skargi 9-11
70-965 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/002 – Przyznawanie świadczenia dodatkowego personelowi medycznemu uczestniczącemu w diagnozowaniu i udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	109 Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szczecinie, ul. Piotra Skargi 9-11, 70-965 Szczecin ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	plk Krzysztof Pietraszko, Komendant Szpitala ² , od 31 lipca 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przyznawanie świadczenia dodatkowego personelowi medycznemu uczestniczącemu w diagnozowaniu i udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021 (I półrocze) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Bogumiła Mędrzak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/106/2021 z 23 czerwca 2021 r. 2. Robert Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/107/2021 z 23 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dalej: Szpital.

² Dalej: Komendant.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komendant w celu przyznania personelowi medycznemu dodatkowego świadczenia pieniężnego⁵ opracował i stosował wewnętrzne procedury dotyczące weryfikacji oświadczeń złożonych przez osoby uprawnione uczestniczące w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Od października 2020 r. do maja 2021 r.⁶ Szpital wnioskował i otrzymał środki finansowe z przeznaczeniem na dodatkowe świadczenia⁷ na łączną kwotę 6 686 304,06 zł. Dodatki covidowe wypłacono w 1 219 przypadkach. Złożone korekty informacji o wysokości łącznej kwoty niezbędnej do zapewnienia świadczeń dodatkowych (61 832,19 zł) nie wpłynęły znacząco na rozszerzenie zakresu podmiotowego ww. informacji. Liczba zgłoszonego personelu medycznego w odniesieniu do posiadanej bazy łóżkowej (w II poziomie zabezpieczenia covidowego⁸) wynosiła od jednego do dwóch na łóżko covidowe⁹, a w odniesieniu do hospitalizowanych pacjentów – od 0,7 do 0,9 na pacjenta.

W wybranych do kontroli informacjach o kwotach niezbędnych do zapewnienia dodatków oraz o osobach uprawnionych¹⁰ na łączną kwotę 4 802 183,71 zł (tj. 71,8% wartości otrzymanych środków finansowych) największą grupę zawodową stanowiły pielęgniarki i pielęgniarze, którzy otrzymali łącznie 1 965 199,86 zł (40,9%), lekarze – 1 902 391,45 zł (39,6%) i ratownicy medyczni – 170 796,19 zł (3,6%). Dodatkowe świadczenie w kwocie 15 000 zł wypłacono w 47 przypadkach (w tym w 63% przypadkach – lekarzom specjalistom w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii). Komendant zgłosił do otrzymania dodatkowego świadczenia sanitariuszy oraz techników sterylizacji, na łączną kwotę 35 810,17 zł (0,5%). Nie spełniali oni wymogu wykonywania zawodu medycznego w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹¹. Stanowiło to naruszenie warunku określonego w punkcie 1 i punkcie 1a lit. a) Polecenia Ministra Zdrowia z 4 września 2020 r. w sprawie przyznawania dodatkowego świadczenia (zmienionego m.in. 1 listopada 2020 r.)¹².

We wszystkich objętych analizą przypadkach (40), Komendant prawidłowo ustalił wysokość przyznanego dodatkowego świadczenia. W okresach, w których Szpital był podmiotem II poziomu zabezpieczenia (tj. przez 14 dni w lutym 2021 r. i 16 dni w maju 2021 r.) dodatkowe świadczenie zostało wypłacone personelowi medycznemu, proporcjonalnie do czasu udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w tym okresie, zgodnie z punktem 3b załącznika do Polecenia MZ.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

⁵ Dalej: dodatkowe świadczenie lub dodatek covidowy.

⁶ Wg stanu na 30 czerwca 2021 r.

⁷ W ramach II poziomu zabezpieczenia covidowego oraz izby przyjęć.

⁸ Ustalania poziomu zabezpieczenia covidowego dokonywał właściwy wojewoda – decyzjami polecał określonym podmiotom leczniczym realizację świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poprzez zapewnienie w podmiocie leczniczym: łóżek dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (I poziom zabezpieczenia), łóżek dla pacjentów z podejrzeniem oraz łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (II poziom zabezpieczenia), łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (III poziom zabezpieczenia, w tym w określonych zakresach świadczeń opieki zdrowotnej).

⁹ Szpital zabezpieczał od 78 do 127 łóżek covidowych w II poziomie zabezpieczenia.

¹⁰ Za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.

¹¹ Dz. U. z 2021 r., poz. 711 ze zm.; dalej: ustawa o działalności leczniczej.

¹² Dalej: Polecenie MZ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przyznawanie świadczenia dodatkowego personelowi medycznemu uczestniczącemu w diagnozowaniu i udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

1.1. Organizacja udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Opis stanu faktycznego

1) Szpital, jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, został utworzony zarządzeniem nr 43/MON Ministra Obrony Narodowej z 7 października 1998 r. Podstawowym celem Szpitala było wykonywanie działalności leczniczej polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia i promocji zdrowia¹³.

W celu realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, decyzjami Wojewody Zachodniopomorskiego¹⁴, Szpital został zobowiązany do zapewnienia udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach:

- I poziomu zabezpieczenia covidowego¹⁵ w okresie od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r. poprzez zapewnienie dwóch łóżek w okresie od 15 września 2020 r. do 6 października 2020 r. oraz czterech łóżek – od 7 października 2020 r. do 31 maja 2021 r.;
- II poziomu zabezpieczenia¹⁶ w okresie od 23 października 2020 r. do 14 lutego 2021 r. oraz od 3 kwietnia 2021 r. do 16 maja 2021 r.¹⁷ poprzez zapewnienie:
  - 127 łóżek (w tym sześć łóżek respiratorowych¹⁸) w okresie od 23 października 2020 r. do 21 stycznia 2021 r.;
  - 78 łóżek (w tym sześć łóżek respiratorowych) – od 22 stycznia 2021 r. do 14 lutego 2021 r.;
  - 127 łóżek (w tym sześć łóżek respiratorowych) – od 3 kwietnia 2021 r. do 6 maja 2021 r.;
  - 80 łóżek (w tym sześć łóżek respiratorowych) – od 7 maja 2021 r. do 16 maja 2021 r.

Od 17 maja 2021 r. Szpital nie udzielał świadczeń zdrowotnych w ramach II poziomu zabezpieczenia.

W okresie poleconej przez Wojewodę realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poprzez zapewnienie w podmiocie leczniczym łóżek dla pacjentów w ramach I i II poziomu zabezpieczenia (tj. od 23 października 2020 r. do 31 maja 2021 r.), Szpital

¹³ Statut Szpitala nadano zarządzeniem nr 2/MON Ministra Obrony Narodowej z 25 stycznia 2019 r. w sprawie nadania statutu 109 Szpitalowi Wojskowemu z Przychodnią Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Szczecinie (Dz. Urz. MON poz. 16, ze zm.). Regulamin organizacyjny został zatwierdzony przez Komendanta Szpitala 21 marca 2019 r.

¹⁴ Dalej: Wojewoda.

¹⁵ Tj. realizując świadczenia zdrowotne na rzecz pacjentów z podejrzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (posiadającym tzw. łóżka buforowe). Dalej: I poziom zabezpieczenia.

¹⁶ Tj. realizując świadczenia zdrowotne na rzecz pacjentów z podejrzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz pacjentów z potwierdzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Dalej: II poziom zabezpieczenia.

¹⁷ W okresie od 15 lutego 2021 r. do 2 kwietnia 2021 r. oraz od 17 maja 2021 r. Szpital nie był podmiotem II poziomu zabezpieczenia.

¹⁸ Tj. łóżek intensywnej terapii, z kardiomonitorem oraz możliwością prowadzenia tlenoterapii i wentylacji mechanicznej.

dysponował 127 łózkami, zgodnie z danymi zgłoszonymi do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonym przez Wojewodę.

(akta kontroli str. 7-16, 17-79, 80-81, 82-82a, 83-84, 87-88, 89-90, 91-92, 93-94, 95-96, 139, 140-144)

W objętych analizą okresach rozliczeniowych (listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.), za które wypłacono personelowi medycznemu dodatkowe świadczenie, Szpital nie wstrzymywał udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2¹⁹.

(akta kontroli str. 135-137)

2) W okresie od 23 października 2020 r. do 21 stycznia 2021 r. oraz od 3 kwietnia 2021 r. do 6 maja 2021 r. łóżka dla pacjentów w ramach II poziomu zabezpieczenia zapewniono we wszystkich 11 oddziałach szpitalnych oraz izbie przyjęć (127 łózek). W okresie od 22 stycznia 2021 r. do 14 lutego 2021 r. zapewniono – w ramach sześciu oddziałów 78 łózek oraz od 7 maja 2021 r. do 16 maja 2021 r. – w ramach pięciu oddziałów i izby przyjęć 80 łózek.

Badania diagnostyczne wykonywano w sześciu pracowniach diagnostycznych²⁰ oraz sześciu pracowniach zespołu medycyny laboratoryjnej²¹, które nie były ujęte w wykazie laboratoriów, prowadzonym przez Narodowy Fundusz Zdrowia²².

(akta kontroli str. 7-16, 17-58, 59-67, 68-70, 139-144)

3) Wojewoda pismem z 6 kwietnia 2020 r. polecił samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej m.in. zorganizowanie pracy izby przyjęć / szpitalnego oddziału ratunkowego w sposób umożliwiający bezpieczną segregację i separację osób z podejrzeniem lub chorych na COVID-19 i wdrożenie algorytmu postępowania²³. W Szpitalu określono procedury i instrukcje dotyczące postępowania z pacjentem z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w poszczególnych komórkach organizacyjnych Szpitala oraz m.in. w zakresie postępowania w przypadku zgonu pacjenta, wykrycia zakażenia COVID-19 u personelu lub pacjenta, wydawania i ekspedycji asortymentu z apteki zakładowej w czasie trwania pandemii.

(akta kontroli str. 111-112)

4) W ramach umowy zawartej z dyrektorem Zachodniopomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia²⁴, Komendant zarządził wprowadzenie dodatkowego świadczenia pieniężnego osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mającym bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-

¹⁹ W Szpitalu wstrzymano udzielanie świadczeń zdrowotnych w dniach: 1) od 25 września 2020 r. do 12 października 2020 r. w ośmiu komórkach organizacyjnych (bloku operacyjnym, oddziale anestezjologii i intensywnej terapii, oddziale chirurgii ogólnej, oddziale urologii, oddziale ortopedii i traumatologii narządu ruchu, oddziale chorób wewnętrznych, oddziale kardiologii oraz izbie przyjęć), w związku z przypadkami zachorowań personelu medycznego na COVID-19 do czasu wygaśnięcia ogniska epidemiologicznego; 2) od 17 kwietnia 2020 r. do 18 kwietnia 2020 r., 20 kwietnia 2020 r. – w izbie przyjęć, w związku z podejrzeniem zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 pacjentów przebywających w izbie przyjęć; 3) 22 maja 2020 r., 28 maja 2020 r. oraz od 4 do 5 czerwca 2020 r. – w pracowni radiologii, z powodu awarii urządzenia RTG oraz prac serwisowych; 4) od 30 lipca 2020 r. do 3 sierpnia 2020 r. – w oddziale chirurgii ogólnej, z powodu awarii instalacji elektrycznej; 5) od 30 lipca 2020 r. do 3 sierpnia 2020 r. z powodu niebezpieczeństwa epidemicznego (nie spowodowanego wirusem SARS-CoV-2) – w oddziale chorób wewnętrznych.

²⁰ Pracownia radiologiczna, medycyny nuklearnej, patomorfologii, kardiometryczna, endoskopowa i urodynamiczna.

²¹ Pracownia wirusologiczna, bakteriologiczna, biochemiczna, hematologiczna, immunochemiczna, analityczna.

²² Dalej: NFZ. Wykaz prowadził NFZ w porozumieniu z wojewodą (na podstawie art. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.), dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach COVID-19 oraz następnie – na podstawie Polecenia MZ z 2 marca 2021 r.

²³ Triaż w szpitalach niezakaźnych.

²⁴ Dalej: ZOW NFZ.

CoV-2, ustalonym w trybie i na zasadach wynikających z podpisanej umowy²⁵. Świadczenie przysługiwało pracownikom zatrudnionym na umowę o pracę oraz osobom realizującym świadczenia medyczne w oparciu o inne umowy (umowy zlecenia, umowy kontraktowe). W zarządzeniu Komendant polecił:

- koordynatorom oddziałów przedstawienie list i oświadczeń lekarzy pracujących bezpośrednio przy pacjencie z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, zatwierdzonych przez Zastępcę Komendanta ds. Lecznictwa;
- naczelną pielęgniarkę przedstawienie list i oświadczeń pielęgniarek, ratowników medycznych i innego personelu medycznego pracującego bezpośrednio przy pacjencie z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2²⁶;
- kierownikowi Sekcji Kadr przedstawienie informacji o nieobecnościach osób przedstawionych w wykazach.

(akta kontroli str. 85-86)

W sprawie zawierania dodatkowych umów dotyczących wypłaty dodatkowego świadczenia pieniężnego z personelem medycznym, który udzielając świadczeń zdrowotnych miał bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, Komendant wyjaśnił: „(...) nie zawierałem dodatkowych umów w sprawie wypłaty dodatkowego świadczenia pieniężnego (...). W przypadku personelu medycznego udzielającego świadczeń zdrowotnych w ramach umów cywilno-prawnych, do obowiązujących umów w drodze aneksu zostały wprowadzone stosowne zapisy odnoszące się do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia (...). W odniesieniu do personelu medycznego świadczącego pracę na podstawie stosunku pracy, dodatkowe wynagrodzenie było wypłacone na podstawie zarządzenia Komendanta nr 12 z dnia 16 listopada 2020 r. (...).”

(akta kontroli str. 113, 114-124)

1.2. Informacje o wysokości łącznej kwoty niezbędnej do zapewnienia świadczeń dodatkowych przekazywane do oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

1) Komendant zawarł cztery rodzaje umów z dyrektorem ZOW NFZ dotyczące przekazywania środków finansowych na wypłatę dodatkowego świadczenia:

- osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, uczestniczącym w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w ramach II poziomu zabezpieczenia i mającym bezpośredni kontakt z pacjentem z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2²⁷ (na podstawie jednej umowy obowiązującej od 23 października 2020 r. do 31 października 2020 r.);
- osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, uczestniczącym w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mającym bezpośredni kontakt z pacjentem z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, w ramach poleconej przez Wojewodę realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poprzez zapewnienie w podmiocie leczniczym łóżek dla pacjentów z podejrzeniem oraz łóżek dla pacjentów z potwierdzonym

²⁵ Zarządzenie Komendanta nr 12 z 16 listopada 2020 r.

²⁶ Wykazy i oświadczenia należało przekazać do Sekcji Płac w terminie do 3-go każdego miesiąca następującego po miesiącu, za który przysługuje dodatkowe świadczenie pieniężne.

²⁷ Z wyłączeniem osób skierowanych do pracy w uprawnionym podmiocie na podstawie art. 47 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1845 ze zm.).

zakażeniem SARS-CoV-2 – w ramach II poziomu zabezpieczenia (na podstawie dwóch umów obowiązujących: od 1 listopada 2020 r. do 17 maja 2021 r.²⁸);

- osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, udzielającym świadczeń zdrowotnych w jednostkach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego²⁹ – tj. w izbie przyjęć (na podstawie umowy obowiązującej od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r.³⁰).

W umowach Szpital zobowiązał się m.in. do: comiesięcznego wypłacania dodatkowego świadczenia pieniężnego osobom wykonującym zawód medyczny, przekazywania do ZOW NFZ pisemnej informacji o wysokości łącznej kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych raz w miesiącu w terminie do 10 dnia każdego miesiąca, poddania się kontroli w zakresie realizacji umów, zwrotu niewykorzystanych środków finansowych.

Podkreślić należy, że w Poleceniu MZ (punkt 1a lit. a) określono wymóg bezpośredniego kontaktu z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

(akta kontroli str. 97-100, 101-103, 104-106, 107-109, 110, 248)

Komendant przekazywał pisemne informacje o łącznej kwocie środków finansowych niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń osobom uprawnionym (odrębnie za personel medyczny udzielający świadczeń zdrowotnych pacjentom w oddziałach w ramach II poziomu zabezpieczenia oraz personel udzielający świadczeń zdrowotnych pacjentom w izbie przyjęć) od ósmego do 18 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

(akta kontroli str. 129-131)

2) Za okres od października 2020 r. do maja 2021 r. Szpital wnioskował do ZOW NFZ o środki finansowe na zapewnienie dodatkowych świadczeń na łączną kwotę 6 686 304,06 zł dla personelu medycznego izby przyjęć i komórek organizacyjnych II poziomu zabezpieczenia – od 49 do 218 osób za dany miesiąc (łącznie w 1 219 przypadkach osób personelu medycznego³¹), z tego:

- w 2020 r. – 2 246 893,58 zł (tj. 33,6 % kwoty ogółem) od 118 do 145 (łącznie w 406 przypadkach³²) za trzy okresy rozliczeniowe³³. O największe środki finansowe na wypłatę dodatkowego świadczenia wnioskowano za:
  - grudzień – 1 185 046,17 zł dla 145 osób³⁴, w którym hospitalizowano 186 pacjentów³⁵ (przy obłożeniu łóżek³⁶ na poziomie 49,2%) oraz
  - listopad – 953 404,15 zł dla 143 osób³⁷, w którym hospitalizowano 183 pacjentów³⁸ (przy obłożeniu łóżek na poziomie – 48,4%);
- w 2021 r. (do maja) – 4 439 410,48 zł (tj. 66,6% kwoty ogółem) od 49 do 218 osób (łącznie w 813 przypadkach³⁹) za pięć okresów rozliczeniowych. O największe środki finansowe na wypłatę dodatkowego świadczenia wnioskowano za:

²⁸ Tj. umowy zawartej od 1 listopada 2020 r. na czas nieokreślony, którą rozwiązano od 15 marca 2021 r. – porozumieniem z 5 marca 2021 r. oraz umowy zawartej od 3 kwietnia 2021 r. na czas nieokreślony, którą rozwiązano od 17 maja 2021 r. – porozumieniem z 14 maja 2021 r.

²⁹ Dalej: PRM.

³⁰ Tj. umowy zawartej od 1 listopada 2020 r. na czas nieokreślony, którą rozwiązano od 31 maja 2021 r. – porozumieniem z 31 maja 2021 r.

³¹ Z tego: 222 osoby – w izbie przyjęć i 1 005 osób – w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

³² Z tego: w 40 przypadkach - w izbie przyjęć i 366 – w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

³³ Październik - grudzień.

³⁴ Z tego: 12 osób – w izbie przyjęć i 133 – w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

³⁵ Tj. jeden lekarz (0,8) na pacjenta.

³⁶ Wartość udziału procentowego liczby osobodni leczenia szpitalnego i pacjentów w ogólnej liczbie dni przez jaką łóżka mogą być wykorzystywane w danym okresie (w przedmiotowej kontroli – w miesiącu).

³⁷ Z tego: 11 osób – w izbie przyjęć i 132 – w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

³⁸ Tj. jeden lekarz (0,8) na pacjenta.

³⁹ Z tego: 179 przypadkach – w izbie przyjęć i 634 w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

- kwiecień – 1 443 892,72 zł dla 218 osób⁴⁰, w którym hospitalizowano 215 pacjentów⁴¹ (przy obłożeniu łóżek na poziomie 47,6%) oraz
- styczeń – 1 219 840,67 zł dla 160 osób⁴², w którym hospitalizowano 163 pacjentów⁴³ (przy obłożeniu łóżek na poziomie 82,9%).

W okresie otrzymywania środków finansowych na wypłatę dodatkowego świadczenia hospitalizowano w 2020 r. (od maja do grudnia) – od 74 do 186 pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 oraz w 2021 r. (od stycznia do maja) – od 26 do 215 pacjentów. Najmniej pacjentów hospitalizowano w lutym 2021 r. – 26 osób, a najwięcej w kwietniu 2021 r. – 215 osób.

W objętych analizą miesiącach, tj. w listopadzie 2020 r. hospitalizowano 183 pacjentów, w grudniu 2020 r. – 186 pacjentów, w styczniu 2021 r. – 163.

(akta kontroli str. 129-131, 142, 226-227, 348-353)

Liczba zgłoszonego personelu medycznego do otrzymania dodatkowego świadczenia (w ramach II poziomu zabezpieczenia⁴⁴) w odniesieniu do posiadanej bazy łóżkowej wynosiła od jednej do dwóch osób na jedno łóżko covidowe.

Liczba zgłoszonego personelu medycznego do otrzymania dodatkowego świadczenia (w ramach II poziomu) w odniesieniu do hospitalizowanych pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 wynosiła od 0,7 do 0,9 osoby na pacjenta w miesiącach, w których hospitalizowano najwięcej – od 163 do 215 pacjentów. W dwóch miesiącach, w których Szpital był podmiotem II poziomu zabezpieczenia przez 14 dni (w lutym 2021 r.) i 16 dni (w maju 2021 r.), hospitalizowano pięciokrotnie mniej pacjentów. W maju 2021 r. zgłoszono do otrzymania dodatkowego świadczenia 183 osoby, a hospitalizowano 36 pacjentów⁴⁵, w lutym 2021 r. – zgłoszono 137 osób, a hospitalizowano 26 pacjentów. Liczba zgłoszonego personelu medycznego do otrzymania dodatkowego świadczenia w odniesieniu do hospitalizowanych pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 wynosiła (w lutym i maju 2021 r.) od 5,1 do 5,3 osoby na pacjenta.

Dodatkowe świadczenie zostało wypłacone personelowi medycznemu, na podstawie punktu 3b załącznika do Polecenia MZ, proporcjonalnie do czasu udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w tym okresie, tj. zgodnie z terminem obowiązywania decyzji Wojewody.

(akta kontroli str. 232-233, 265-266, 350-351)

Do 30 czerwca 2021 r. Szpital złożył łącznie 10 korekt (not księgowych) do przesłanych informacji o wypłatę środków finansowych na dodatkowe świadczenie na łączną kwotę 61 832,19 zł, co odpowiadało 0,9% łącznej wartości środków finansowych wnioskowanych na wypłatę dodatkowego świadczenia (6 686 304,06 zł), m.in. dwie korekty dotyczyły zwrotu środków finansowych na łączną kwotę 439,56 zł, z powodu błędnie obliczonych składek na Fundusz Pracy (kosztów pracodawcy).

Sześć złożonych korekt do przesłanych informacji (not księgowych) dotyczyło zgłoszenia nowych osób uprawnionych do otrzymania dodatkowego świadczenia za rozliczone miesiące. Złożone korekty wpłynęły na rozszerzenie zakresu podmiotowego informacji Komendanta o wysokości łącznej kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń od 1,6% do 5,1% (tj. łącznie od dwóch do

⁴⁰ Z tego: 37 osób – w izbie przyjęć i 192 – w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

⁴¹ Tj. jeden lekarz (1,1) na pacjenta.

⁴² Z tego: 30 osób – w izbie przyjęć i 130 – w oddziałach II poziomu zabezpieczenia.

⁴³ Tj. jeden lekarz na pacjenta.

⁴⁴ Od października 2020 r. do maja 2021 r. Szpital zabezpieczał od 78 do 127 łóżek covidowych.

⁴⁵ W okresie 1-16 maja 2021 r. hospitalizacje pacjentów z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 odbywały się każdego dnia (w tym wypis dwóch pacjentów nastąpił 24 maja 2021 r. i 1 czerwca 2021 r.).

siedmiu osób za dany miesiąc). Dotyczyły one trzech z ośmiu rozliczonych okresów (miesiący). Łączna wartość korekt zwiększających liczbę osób uprawnionych do otrzymania dodatkowego świadczenia wynosiła 49 746,79 zł (0,7% przekazanych środków finansowych ogółem), z tego:

- za październik 2020 r. złożono jedną korektę⁴⁶, w której zgłoszono do wypłaty dodatkowego świadczenia dwie osoby (tj. wzrost o 1,7%) realizujące świadczenia w ramach II poziomu zabezpieczenia na kwotę 1 748,76 zł, co odpowiadało 1,6% wartości noty księgowej za październik 2020 r. (106 694,50 zł dotyczącej 116 osób);
- za listopad 2020 r. złożono trzy korekty, w których zgłoszono do wypłaty dodatkowego świadczenia łącznie siedem osób (tj. o 5,1%) realizujących świadczenia w ramach II poziomu zabezpieczenia na kwotę 35 198,26 zł, co odpowiadało 4,2% wartości noty księgowej za listopad 2020 r. (843 356,48 zł dotyczącej 125 osób)⁴⁷;
- za luty 2021 r. złożono dwie korekty (za izbę przyjęć i II poziom zabezpieczenia), w których zgłoszono do wypłaty dodatkowego świadczenia łącznie trzy osoby (tj. o 1,6%) na kwotę 12 799,77 zł⁴⁸, co odpowiadało 1,9% łącznej wartości dwóch not księgowych za luty 2021 r. (684 685,19 zł dotyczącej 180 osób)⁴⁹.

Przyczynami złożonych korekt były m.in.: omyłkowe niezgłoszenie osób do pierwotnego wykazu osób uprawnionych do wypłaty dodatkowego świadczenia oraz weryfikowanie i poprawianie wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy (kosztów pracodawcy).

(akta kontroli str. 129-131, 137-138, 226-227, 348-349, 352-353)

Według stanu na 14 lipca 2021 r. Szpital otrzymał na wypłatę dodatkowego świadczenia środki w kwocie 6 673 759,10 zł, tj. o 20 zł mniej niż wnioskował (6 673 779,10 zł). Różnica 20 zł wynikała z przekazanej przez ZOW NFZ mniejszej kwoty w związku ze złożoną korektą (nota księgowa nr 40/2020 z 21 grudnia 2020 r.). W toku czynności kontrolnych NIK (14 lipca 2021 r.) ZOW NFZ przekazał na rachunek bankowy Szpitala ww. kwotę.

(akta kontroli str. 125-128, 132)

3) W wybranych do kontroli informacjach sporządzonych przez Komendanta w sprawie wynagrodzenia osób uprawnionych do otrzymania dodatkowego świadczenia (za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.)⁵⁰ na łączną kwotę 4 802 183,71 zł (co odpowiadało 71,8% wartości otrzymanych środków finansowych na dodatkowe świadczenie ogółem⁵¹) zgłoszono odpowiednio: 143, 145, 160 i 218 osób personelu medycznego, m.in.:

- od 78 do 103 pielęgniarek /pielęgniarzy miesięcznie ogółem na kwotę 1 965 199,86 zł⁵² (co odpowiadało 40,9% wartości wypłaconych dodatkowych świadczeń w badanych miesiącach). Dodatkowe świadczenie pielęgniarki /pielęgniarze otrzymywali w kwocie od 617,92 zł (na podstawie umowy o pracę – z powodu pomniejszenia wynagrodzenia o czas nieobecności) do 15 000 zł (umowa o pracę – z tytułu nadgodzin). Maksymalną kwotę dodatkowego

⁴⁶ Z 18 grudnia 2020 r.

⁴⁷ Z tego: dwie osoby na kwotę 12 844,71 zł (korekta z 21 grudnia 2020 r.), jedną osobę na kwotę 1 966 zł (korekta z 20 stycznia 2020 r.) i cztery osoby na kwotę 20 387,55 zł (korekta z 24 lutego 2021 r.).

⁴⁸ Z tego: dwie osoby realizujące świadczenia w izbie przyjęć na kwotę 10 055,58 zł (korekta z 20 kwietnia 2021 r.) i jedną osobę w ramach II poziomu zabezpieczenia na kwotę 2 744,19 zł (korekta z 20 kwietnia 2021 r.).

⁴⁹ Z tego: 464 525,95 zł dotyczyło 136 osób realizujących świadczenia zdrowotne w ramach II poziomu zabezpieczenia i 220 159,24 zł – 44 osób realizujących świadczenia zdrowotne w izbie przyjęć.

⁵⁰ W ramach izby przyjęć i komórek organizacyjnych II poziomu.

⁵¹ Tj. 6 686 304,06 zł.

⁵² Wartość brutto (bez kosztów pracodawcy), z tego: 461 644,42 zł w styczniu 2021 r., 554 236,78 zł w kwietniu 2021 r.; 429 997,38 zł w listopadzie 2020 r. i 519 321,28 zł w grudniu 2020 r.

świadczenia otrzymały dwie pielęgniarki (0,3% zgłoszonych osób ogółem w wybranych miesiącach⁵³);

- od 32 do 87 lekarzy, lekarzy stażystów i lekarzy rezydentów miesięcznie ogółem na kwotę 1 902 391,45⁵⁴ zł (39,6%). Dodatkowe świadczenie lekarze otrzymywali w kwocie od 422,50 zł (umowy cywilnoprawnej – kontraktu) do 15 000 zł (na podstawie umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej – kontraktu). Maksymalną kwotę dodatkowego świadczenia otrzymało łącznie 45 lekarzy (0,7% zgłoszonych osób ogółem w wybranych miesiącach), najwięcej specjalistów w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii (30 osób);
- od trzech do 12 ratowników medycznych miesięcznie ogółem na kwotę 170 796,19 zł⁵⁵ (3,6%). Dodatkowe świadczenie ratownicy medycznej otrzymywali w kwocie od 432,60 zł (na podstawie umowy cywilnoprawnej – kontrakt) do 7 862,90 zł (na podstawie umowy o pracę);
- od trzech do sześciu miesięcznie fizjoterapeutów / techników fizjoterapii ogółem na kwotę 50 900,89 zł⁵⁶ (1,1%). Dodatkowe świadczenie fizjoterapeuci otrzymywali w kwocie od 1 639,56 zł (na podstawie umowy o pracę – z powodu pomniejszenia wynagrodzenia o czas nieobecności) do 3 783,60 zł (na podstawie umowy o pracę).

W ww. informacjach Komendant zgłosił sanitariuszy oraz techników sterylizacji do otrzymania dodatkowych świadczeń na łączną kwotę 35 810,17 zł (co odpowiadało 0,5% wartości otrzymanych środków na dodatkowe świadczenie ogółem⁵⁷ i 0,7% wartości dodatków objętych kontrolą⁵⁸), z tego:

- 31 008 zł – w przypadku 20 sanitariuszy (pięciu osób za listopad 2020 r. na kwotę 4 066 zł, ośmiu – za grudzień 2020 r. na kwotę 12 587,50 zł, siedmiu – za styczeń 2021 r. na kwotę 14 354,50 zł);
- 4 802,17 zł – czterech techników sterylizacji za kwiecień 2021 r.

(akta kontroli str. 149-199, 226-228, 348-349, 352-353)

W objętej analizie dokumentacji medycznej 19 (ze 183) pacjentów hospitalizowanych w listopadzie 2020 r. z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2, świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem udzielało łącznie 119 osób personelu medycznego (90,2%), ujętych w informacji Komendanta o wynagrodzeniach osób uprawnionych do otrzymania dodatkowego świadczenia (ze 132 udzielających świadczeń w ramach II poziomu zabezpieczenia). Jednemu pacjentowi świadczeń zdrowotnych udzielało od 18 do 32 osób personelu medycznego w trakcie hospitalizacji (trwającej od sześciu do 19 dni).

(akta kontroli str. 272-343)

W informacjach Komendanta (za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.) zgłoszono do otrzymania dodatkowego świadczenia od pięciu do ośmiu techników radiologii w miesiącu (łącznie 27 przypadków) na łączną kwotę 95 446,24 zł (co odpowiadało 2% wartości dodatkowych świadczeń objętych kontrolą⁵⁹). Wartość dodatków ww. osób odpowiadała 100% wynagrodzenia (pomniejszonych w przypadkach świadczenia pracy przez ww. osoby przez niepełny miesiąc). W 23 przypadkach osoby te wykonały badania – od jednego do 11 dni

⁵³ Tj. łącznie w listopadzie i grudniu 2020 r. oraz w styczniu i kwietniu 2021 r. - zgłoszono 666 przypadków personelu medycznego.

⁵⁴ Wartość brutto (bez kosztów pracodawcy), z tego: 523 236,80 zł w styczniu 2021 r., 621 806,61 zł w kwietniu 2021 r.; 354 544,22 zł w listopadzie 2020 r. i 402 803,82 zł w grudniu 2020 r.

⁵⁵ Wartość brutto (bez kosztów pracodawcy), z tego: 57 322,09 zł w styczniu 2021 r., 51 038,28 zł w kwietniu 2021 r.; 45 629,43 zł w listopadzie 2020 r. i 16 806,39 zł w grudniu 2020 r.

⁵⁶ Wartość brutto (bez kosztów pracodawcy), z tego: 11 462,41 zł w styczniu 2021 r., 20 727,44 zł w kwietniu 2021 r.; 8 279,02 zł w listopadzie 2020 r. i 10 432,02 zł w grudniu 2020 r.

⁵⁷ Tj. 6 686 304,06 zł.

⁵⁸ Tj. 4 802 183,71 zł (za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.).

⁵⁹ Tj. 4 802 183,71 zł (za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.).

w miesiącu⁶⁰ (badając od jednego do 28 pacjentów). W pozostałych dniach danego miesiąca ww. osoby zabezpieczały gotowość wykonania badań (z tego: w listopadzie 2020 r. do 164 godzin miesięcznie, w grudniu 2020 r. do 181 godzin, w styczniu 2021 r. do 180 godzin, w kwietniu 2021 r. do 155 godzin).

(akta kontroli str. 149-199, 377-471)

W tym samym okresie pielęgniarki, które otrzymały dodatkowe świadczenie w wysokości 100% wynagrodzenia, przepracowały na oddziałach, w których hospitalizowano zakażonych pacjentów do 234 godzin miesięcznie w listopadzie 2020 r., do 248 godzin w grudniu 2020 r., do 210 godzin w styczniu 2021 r., do 188 godzin w kwietniu 2021 r.

(akta kontroli str. 149-199, 377-471)

W punkcie 3 lit. b załącznika do Polecenia MZ (zmienionego m.in. 1 listopada 2020 r.) określono, że wysokość dodatkowego świadczenia powinna być równa 100% wynagrodzenia danej osoby, oraz nie wyższa niż 15 000 zł; w przypadku świadczenia pracy przez te osoby przez niepełny miesiąc, świadczenie dodatkowe za ten miesiąc podlegać powinno proporcjonalnemu obniżeniu. W Poleceniu MZ nie uzależniono wysokości dodatkowego świadczenia od liczby udzielonych świadczeń w bezpośrednim kontakcie z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, w ramach II i III poziomu zabezpieczenia.

W sprawie przyjętego sposobu rozliczenia dodatkowego świadczenia w przypadku udzielania świadczeń incydentalnie pacjentom z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, Komendant wyjaśnił m.in.: „Szpital w całości był podmiotem II poziomu zabezpieczenia medycznego, hospitalizowani byli w nim pacjenci tylko i wyłącznie z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Polecenie Ministra Zdrowia nie uzależnia wysokości świadczenia dodatkowego od liczby świadczeń udzielonych w danym miesiącu w bezpośrednim kontakcie z pacjentami z podejrzeniem lub zakażeniem SARS-CoV-2 oraz od wymiaru czasu, który dana osoba poświęca na udzielanie tych świadczeń w danym okresie (czy świadczenia te są udzielane w sposób ciągły czy nie). NFZ nie wymagał ewidencjonowania czasu pracy konkretnego pracownika przy pacjentach z COVID-19”.

(akta kontroli str. 202-203, 241, 249)

4) W objętej analizie próbie 40 osób personelu medycznego, w wybranych do kontroli okresach rozliczeniowych (po 10 osób za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.)⁶¹, Komendant prawidłowo ustalił wysokość przyznanego dodatkowego świadczenia. We wszystkich badanych przypadkach Szpital dokonywał proporcjonalnego pomniejszenia kwoty dodatkowego świadczenia z powodu świadczenia pracy przez niepełny miesiąc, m.in. z powodu choroby, urlopu, opieki nad dzieckiem i innych przerw, zgodnie z punktem 3 lit. b załącznika do Polecenia MZ (zmienionego m.in. 1 listopada 2020 r.).

(akta kontroli str. 149-199, 241, 249, 344-347)

5) W objętej analizie próbie 40 osób personelu medycznego, w wybranych do kontroli ww. okresach rozliczeniowych, Komendant wypłacał dodatkowe świadczenia za dany miesiąc w terminie od 14 do 30 dnia następnego miesiąca⁶².

(akta kontroli str. 472-475)

Zarządzeniem Komendanta nr 13 z 30 listopada 2020 r. wprowadzono dodatek do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach sekretarek, rejestratorek medycznych Szpitala, realizujących usługi w mobilnym punkcie

⁶⁰ Poza jedną osobą, która wykonywała badania EKG w każdym z badanych miesięcy.

⁶¹ Co odpowiadało odpowiednio: 7%, 6,9%, 6,3% i 4,6% personelu medycznego, który otrzymał dodatkowe świadczenie.

⁶² Tj. dodatków rozliczonych z ZOW NFZ na podstawie pierwotnych not księgowych.

wymazowym w ramach umowy o pracę. Kwota dodatku do wynagrodzenia dla pracowników za każdy dzień pracy w mobilnym punkcie wymazowym wyniosła: 20 zł za dzień brutto w listopadzie 2020 r., 19,05 zł w grudniu 2020 r., 21,05 zł w styczniu 2021 r.

Zarządzeniem Komendanta nr 3 z 9 marca 2021 r. wprowadzono dodatek do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach sekretarek, rejestratorek medycznych Szpitala, realizujących usługi w mobilnym punkcie wymazowym w ramach umowy o pracę. Kwota dodatku do wynagrodzenia dla pracowników za każdy dzień pracy w mobilnym punkcie wymazowym wyniosła: 20 zł za dzień brutto w lutym 2021 r., 17,38 zł w marcu 2021 r., 19,04 zł w kwietniu 2021 r., 21,05 zł w maju 2021 r., 19,04 zł w czerwcu 2021 r.

(akta kontroli str. 267-268)

Z tytułu świadczenia usług w mobilnym punkcie wymazowym Szpital wypłacił w grudniu 2020 r. pięciu pracownikom łącznie 952,50 zł brutto, w styczniu 2021 r. pięciu pracownikom 652,55 zł brutto, w kwietniu 2021 r. czterem pracownikom 476 zł brutto.

(akta kontroli str. 269-271)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W informacjach o wysokości łącznej kwoty niezbędnej od zapewnienia dodatkowych świadczeń (za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i kwiecień 2021 r.), Komendant zgłosił do otrzymania dodatkowego świadczenia osoby, które nie wykonywały zawodów medycznych w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, udzielających świadczeń w bezpośrednim kontakcie z pacjentem podejrzanym / zakażonym wirusem SARS-CoV-2, w ramach II poziomu zabezpieczenia. Łączna kwota wypłaconych dodatków wynosiła 35 810,17 zł, z tego:

- 31 008 zł – w 20 przypadkach dotyczących sanitariuszy (pięciu osób za listopad 2020 r. na kwotę 4 066 zł, ośmiu – za grudzień 2020 r. na kwotę 12 587,50 zł, siedmiu – za styczeń 2021 r. na kwotę 14 354,50 zł);
- 4 802,17 zł – czterech techników sterylizacji za kwiecień 2021 r.

Stanowiło to naruszenie wymogu określonego w punkcie 1 i punkcie 1a lit. a) Polecenia MZ (zmienionego m.in. 1 listopada 2020 r.).

(akta kontroli str. 149-199, 226-228, 248)

W punkcie 1 Polecenia Minister Zdrowia zobowiązał NFZ do przekazania określonym podmiotom⁶³ środków finansowych z przeznaczeniem na przyznanie osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, spełniającym warunki z punktu 1a, dodatkowego świadczenia pieniężnego, wypłacanego miesięcznie, według zasad określonych w załączniku do Polecenia, na podstawie umowy lub porozumienia.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z o działalności leczniczej – osoba wykonująca zawód medyczny to osoba uprawniona na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osoba legitymująca się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.

Zgodnie z punktem 1a lit. a) Polecenia MZ (zmienionego m.in. 1 listopada 2020 r.) świadczenie dodatkowe przyznawane jest osobom, o których mowa w punkcie 1, które w przypadku osób wykonujących zawód medyczny w podmiotach leczniczych, o jakich mowa w punkcie 1 ppkt 1 (II i III poziomu zabezpieczenia)

⁶³ Tj. podmiotom leczniczym II i III poziomu zabezpieczenia.

uczestniczą w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i mają bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Komendant wyjaśnił m.in.: „Przekazując do ZOW NFZ informację o wynagrodzeniach pracowników uczestniczących w udzielaniu świadczeń pacjentom z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 Szpital wykazał sanitariuszy kierując się: wykazem pracowników działalności podstawowej zgodnych z rozporządzeniem w sprawie wymaganych kwalifikacji; stanowiskiem zawartym w piśmie Podsekretarza Stanu z 9 grudnia 2020 r. znak DSW.628.38.2020.JP dla Członków Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia; akceptacją wykazów przez płatnika, czyli ZOW NFZ; realizacją przez wszystkie wykazane osoby świadczeń dla pacjentów z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Szpital w całości był jednostką II poziomu zabezpieczenia medycznego. W okresie przekształcenia szpitala na placówkę dedykowaną do leczenia i diagnozowania osób z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 udzielanie świadczeń zdrowotnych przez sanitariuszy i techników sterylizacji medycznej realizowane było pod nadzorem personelu medycznego, w bezpośrednim kontakcie z pacjentem i polegało m.in. na: rozpoznawaniu problemów opiekuńczych osoby chorej i niesamodzielnej; współpracy z pielęgniarką w zakresie planowania i realizowania planu opieki nad osobą chorą i niesamodzielną; pomoc pielęgniarce podczas wykonywania zabiegów pielęgniarstwa (...). Kształcenie w zawodzie technika sterylizacji medycznej zostało zapoczątkowane od 31 sierpnia 2019 r, z tego też powodu brak tego stanowiska w rozporządzeniu w sprawie wymaganych kwalifikacji – obecnie trwają prace legislacyjne nad aktualizacją ww. aktu prawnego. W załączeniu pismo z 9 kwietnia 2021 r zastępcy dyrektora Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych Ministerstwa Zdrowia, kierowane do Prezesa Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej, które wskazuje uzasadnienie do zakwalifikowania zawodu technika sterylizacji medycznej jako zawodu medycznego”.

(akta kontroli str. 202-203, 231-236, 354-362)

W piśmie Podsekretarza Stanu z 9 grudnia 2020 r. skierowanym do Członków Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia (znak DSW.682.38.2020.PJ) określono m.in., że osobami uprawnionymi do świadczenia nie będą pracownicy administracyjni, pracownicy techniczni oraz inne osoby, które nie wykonują zawodów medycznych (np. sanitariusze, kierowcy, piloci).

W piśmie Podsekretarza Stanu z 11 listopada 2020 r. skierowanym do Członków ww. Zespołu (ten sam znak DSW.628.38.2020.PJ) określono, że do drugiej grupy zawodów medycznych, które nie mają aktualnie regulacji ustawowych – należy zaliczyć zawody, w których uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych nabywane są w zakresach zgodnych z zakresami umiejętności zawodowych uzyskiwanych w toku kształcenia. Mając na uwadze powyższe do zawodów medycznych zaliczono m.in. technika sterylizacji medycznej. W ww. piśmie określono, że w podmiotach leczniczych wśród pracowników działalności podstawowej zatrudnione są osoby posiadające wykształcenie medyczne i współuczestniczą w udzielaniu świadczeń zdrowotnych na stanowiskach pracy, wyszczególnionych w rozporządzeniu w sprawie wymaganych kwalifikacji.

Wskazane w stanowisku Podsekretarza Stanu rozporządzenia Ministra Zdrowia z 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami⁶⁴ zostało wydane na podstawie art. 50 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej – tj. w celu określenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk

⁶⁴ Dz. U. poz. 896.

pracy, kierując się bezpieczeństwem pacjentów oraz potrzebą zapewnienia efektywności zatrudnienia.

Według załącznika (pozycja 147) do ww. rozporządzenia (pn. Kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami) do wymaganych kwalifikacji na stanowisku sanitariusza określono podstawowe wykształcenie oraz kurs kwalifikacyjny dla sanitariuszy. Takie same kwalifikacje określono m.in. na stanowiskach pracy: starszej salowej oraz starszej pomocy laboratoryjnej. W ww. rozporządzeniu nie określono kwalifikacji na stanowisku technika sterylizacji. W § 2 pkt 4 ww. rozporządzenia określono, że przez średnie wykształcenie medyczne należy rozumieć – tytuł inny niż tytuł zawodowy, nadawany absolwentom publicznych szkół medycznych i niepublicznych szkół medycznych o uprawnieniach szkół publicznych.

Wykonywanie czynności zawodowych przez sanitariusza oraz technika sterylizacji nie zostały określone przez Ministra Zdrowia w przepisach prawnych regulujących zasady udzielania świadczeń opieki zdrowotnej⁶⁵, w tym świadczeń gwarantowanych⁶⁶, tak jak na przykład opiekuna medycznego⁶⁷.

W Poleceniu MZ oraz w jego zmianach nie określono katalogu stanowisk pracy, związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych lub współuczestnictwem w udzielaniu świadczeń zdrowotnych, przez osoby inne niż osoby wykonujące zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z o działalności leczniczej. Polecenie MZ zostało wydane na podstawie art. 10a ustawy o szczególnych rozwiązaniach COVID-19⁶⁸, który uprawniał ministra właściwego do spraw zdrowia do podejmowania innych niż określone w art. 10 działań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, finansowanych z budżetu w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia.

W załączniku do Polecenia MZ określono zasady przyznawania dodatkowego świadczenia. Zmiany zasad i szczegółowych przesłanek przyznawania dodatkowego świadczenia określone zostały w zmianach Polecenia MZ (wprowadzanych na podstawie art. 42 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu⁶⁹). Wprowadzone przez Ministra Zdrowia zmiany w Poleceniu MZ nie obejmowały zasad i informacji określonych w ww. pismach pracowników Ministerstwa Zdrowia. Przywołane w wyjaśnieniach Komendanta pisma ww. pracowników Ministerstwa Zdrowia precyzowały zasady przyznawania dodatkowego świadczenia, mimo że zostały one szczegółowo określone w punkcie 1 i 1a Polecenia MZ.

Zgodnie z punktem 1a lit. a) Polecenia MZ do otrzymania dodatkowego świadczenia uprawniona była osoba, która jednocześnie spełniała nw. wymogi:

- wykonywała zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej i

---

⁶⁵ Tj. świadczenie zdrowotne, świadczenie zdrowotne rzeczowe i świadczenie towarzyszące – w art. 5 pkt 34, 37, 38 i 40 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.). Dalej: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej.

⁶⁶ Świadczenie opieki zdrowotnej finansowane w całości lub współfinansowane ze środków publicznych na zasadach i w zakresie określonych w ustawie – art. 5 pkt 35 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej.

⁶⁷ W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1658 ze zm.).

⁶⁸ Wprowadzony na podstawie art. 15 pkt 7 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 567 ze zm.) zmieniający m.in. ustawę o szczególnych rozwiązaniach COVID-19.

⁶⁹ Wprowadzone na podstawie art. 20 pkt 5 i art. 42 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu (Dz. U. poz. 1493). Dalej: ustawa o zmianie niektórych ustaw.

- udzielała świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych w ramach II i III poziomu zabezpieczenia, i
- udzielała świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Ustalenia poziomu zabezpieczenia dokonywał właściwy wojewoda na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach COVID-19 oraz art. 42 ustawy o zmianie niektórych ustaw. Decyzjami Wojewoda polecał określonym podmiotom leczniczym realizację świadczeń opieki zdrowotnej, w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poprzez zapewnienie w podmiocie leczniczym łóżek dla pacjentów z podejrzeniem oraz łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (m.in. w ramach II i III poziomu zabezpieczenia).

Zmianą Polecenia z 28 maja 2021 r. Minister Zdrowia wprowadził jednorazowe dodatkowe świadczenie pieniężne dla innych osób niż osoby wykonujące zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej. Uprawnienie to dotyczyło osób, które wykonywały czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, zarówno w podmiotach leczniczych (II i III poziomu zabezpieczenia), jednostkach systemu PRM i izbach przyjęć, podmiotach wykonujących transport sanitarny oraz podmiotach, w których określone laboratoria wykonywały testy diagnostyczne RT-PCR w kierunku SARS-CoV-2⁷⁰. W uzasadnieniu polecenia z 28 maja 2021 r. określono, że zmiana ma na celu wprowadzenie regulacji przyznającej jednorazowe świadczenie pieniężne osobom niewykonyującym zawód medyczny, które do tej pory nie były uprawnione do świadczenia dodatkowego, a wykonywały czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 oraz w laboratoriach, w których w trakcie wykonywania czynności zawodowych, wykonywały testy diagnostyczne RT-PCR w kierunku SARS-CoV-2.

Wskazane w wyjaśnieniach Komendanta, informacje i interpretacje dotyczące zawodów medycznych (określone w piśmie Podsekretarza Stanu z 9 grudnia 2020 r. i 11 grudnia 2020 r. oraz zastępcy dyrektora Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych Ministerstwa Zdrowia z 9 kwietnia 2021 r.) nie zostały wprowadzone zmianami do Polecenia MZ z 30 września 2020 r., 1 listopada 2020 r., 25 listopada 2020 r., 8 marca 2021 r., 28 maja 2021 r. i 2 czerwca 2021 r.

NIK nie kwestionuje faktu udzielania przez sanitariuszy świadczeń zdrowotnych w ramach II poziomu zabezpieczenia, w bezpośrednim kontakcie z pacjentem z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Osoby te nie spełniały jednak wymogu wykonywania zawodu medycznego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej.

(akta kontroli str. 234-252, 255, 262, 363-376)

Zgodnie z punktem 7 załącznika do Polecenia MZ oraz § 1 ust. 8 pkt 2 umowy z 16 listopada 2020 r. zawartej z dyrektorem ZOW NFZ o przekazanie środków na zapewnienie dodatkowych świadczeń, Szpital zobowiązał się do zwrotu środków finansowych, które zostały wykorzystane niezgodnie z zasadami określonymi w umowie, w terminie trzech dni roboczych od dnia otrzymania wezwania do zwrotu tych środków od dyrektora ZOW NFZ.

(akta kontroli str. 101-102, 243)

---

⁷⁰ Tj. ujęte na liście zamieszczonej na stronie internetowej pod adresem <https://www.gov.pl/web/zdrowie/lista-laboratoriow-covid> oraz zawarcia umowy o wykonanie testów diagnostycznych RT-PCR w kierunku SARS-CoV-2.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski *Dokonanie zwrotu środków finansowych w łącznej kwocie 35 810,17 zł, z tytułu przyznania dodatkowego świadczenia osobom nieuprawnionym.*

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 26 października 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontrolerzy

Dyrektor

Robert Lewandowski
główny specjalista kontroli państwowej

Bogumiła Mędrzak
główny specjalista kontroli państwowej